

بسم الله الرحمن الرحيم

اصول دین

۱. توحید ۲. معاد ۳. نبوت ۴. عدل ۵. امامت

✓ تقلید در این موارد جایز نیست

فروع دین

۱. نماز ۲. روزه ۳. امر به معروف و نهی از منکر ۴. زکات ۵.

✓ تقلید در این موارد جایز است

احکام نماز

نمازهای واجب

۱. یومیه ۲. میت
۳. آیات ۴. طواف کعبه

ارکان نماز

۱. نیت ۲. قیام
۳. تکبیرة الاحرام (الله اکبر) ۴. رکوع
۵. سجود

✓ ارکان نماز چه سهوا و چه عمدا فراموش شوند ، نماز را باطل می کنند.

✓ غیر رکن ها مثل سلام یا تشهد در صورتی نماز را باطل می کنند که عمدا فراموش شوند.

انواع قیام

۱. رکن : هنگام تکبیر و هنگام رفتن به رکوع (قیام متصل به رکوع)
۲. غیر رکن : هنگام قرائت نماز ، قیام بعد از رکوع

مواردی که نماز را باطل میکند

۱. پوشش نامناسب
۲. غصبی بودن مکان نمازگزار (اگر حین نماز متوجه غصبی بودن مکان نماز شویم ، نماز باطل است.)
۳. خوردن و آشامیدن حین نماز
۴. خنده یا گریه کردن
۵. صحبت حین نماز
۶. روبرگرداندن از قبله

شکایات باطل کننده نماز

۱. شک در نمازهای دو رکعتی مانند نماز صبح و نماز مسافر
۲. شک در نماز سه رکعتی مانند نماز مغرب
۳. شک در نماز چهار رکعتی ، هنگامی که شک کنیم یک رکعت خوانده ایم یا بیشتر
۴. شک در نماز چهار رکعتی پیش از رفتن به سجده دوم شک کنیم که دو رکعت خوانده ایم یا بیشتر
۵. شک در عدد رکعت های نماز که اصلاً ندادیم چند رکعت خوانده ایم

شکایاتی که نماز را باطل نمی کنند

۱. شک در نمازهای مستحبی
۲. شک بعد از محل مثلاً در رکوع شک کنیم که سوره خوانده ایم یا خیر

۳. شک بعد از سلام نماز

۴. شک بعد از گذشتن وقت نماز

۵. کثیرالشک بودن

۶. شک در امام و ماموم

نماز آیات

هنگام کسوف خورشید و خسوف ماه، زلزله و هر حادثه غیرعادی که باعث ترس بیشتر مردم شود نماز آیات واجب می شود.

نحوه خواندن: دو رکعت است که هر رکعت ۵ رکوع دارد. یعنی بعد از نیت و تکبیر، در رکعت اول حمد و سوره را میخوانیم سپس به رکوع رفته و بعد آن دوباره بلند می شویم و حمد و سوره و بعد از آن رکوع و همینطور ادامه می دهیم تا تعداد رکوع ها به پنج برسد. بعد از رکوع پنجم به سجده رفته و رکعت دوم را مانند رکعت اول انجام می دهیم و نماز را با تشهد و سلام تمام می کنیم.

نماز جمعه

دو خطبه دارد که خطبه اول در مورد مسائل دینی و خطبه دوم در مورد مسائل سیاسی بیان می شود.

این نماز به جای نماز ظهر خوانده می شود. دو رکعت است و دو قنوت دارد. قنوت اول قبل از رکوع و قنوت دوم بعد از رکوع.

✓ خطبه ها در هنگام ظهر شروع می شود (معمولا قبل از اذان ظهر) و گوش دادن به آن ها واجب است و در هنگام آن نباید با کسی صحبت کرد و کارهای مستحب (مانند قرآن یا دعا خواندن) انجام داد.

✓ اگر کسی به خطبه ها نرسید اشکالی ندارد و می تواند نماز جمعه را بجا بیاورد. (در صورتی که عمدا نباشد)

نماز میت

این نماز نیاز به وضو ندارد. حمد، رکوع، سجود، تشهد و سلام ندارد. دو رکعت است که بعد از نیت باید پنج تکبیر گفته شود.

- ✓ در تکبیر اول شهادتین خوانده می شود «أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ»
- ✓ در تکبیر دوم «اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ»
- ✓ در تکبیر سوم «اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ»
- ✓ در تکبیر چهارم این دعا خوانده می شود (گر میت مرد است : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِهَذَا الْمَيِّتِ وَ اگر زن است : اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِهَذِهِ الْمَيِّتِ)
- ✓ تکبیر پنجم و نماز تمام می شود.

نماز عید فطر

- ✓ در زمان غیبت مستحب است اما در زمان ظهور واجب می شود.
- ✓ دو رکعت است، در رکعت اول بعد از خواندن حمد و سوره باید پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر یک قنوت بخواند و بعد از قنوت پنجم تکبیر دیگری بگوید و به رکوع رود، بعد دو سجده به جا آورد و برخیزد و در رکعت دوم چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر قنوت بخواند و تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع رود و بعد از رکوع دو سجده به جا آورد و تشهد بخواند و سلام گوید.

نماز غفیله

بین نماز مغرب و عشا خوانده می شود. نماز مستحبی است. دو رکعت دارد که در رکعت اول بعد از حمد ۱۳ بار سوره زلزله خوانده می شود و در رکعت دوم بعد از حمد ۱۵ مرتب سوره توحید خوانده می شود.

نماز احتیاط

بلافاصله بعد از نماز باید آن را آهسته خواند . این نماز سوره و قنوت ندارد.(منظور از سوره مثلا سوره توحید است نه سوره حمد)

مواردی که خواندن این نماز واجب می شود

۱. شک بین رکعت دو و چهار(بعد از سجده دوم بنا را بر چهار گذاشته و بعد از اتمام نماز بلافاصله دو رکعت نماز احتیاط می خوانیم)
۲. شک بین رکعت سه و چهار(بعد از سجده دوم بنا را بر چهار گذاشته و بعد از اتمام نماز بلافاصله یک رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته می خوانیم)
۳. شک بین رکعت دو و سه در نماز چهار رکعتی (بعد از سجده دوم بنا را بر سه گذاشته و بعد از اتمام نماز بلافاصله یک رکعت ایستاده یا دو رکعت نشسته می خوانیم)

سجده سهو

زمانی واجب می شود که :

۱. یک سجده را فراموش کرده ایم
۲. تشهد را فراموش کرده ایم
۳. سهوا سلام نماز را در جای نامناسب خودش بگوییم(مثلا در رکعت اول اشتباهی سلام بدهیم)
۴. در بین نماز سهوا صحبت کنیم

نحوه خواندن:

بعد از اتمام نماز بلافاصله نیت کرده ، به سجده رفته و می گوییم : « بِسْمِ اللّٰهِ وَ بِاللّٰهِ اَلْسَّلَامُ عَلَیْكَ اَیُّهَا النَّبِیُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَکَاتُهُ» بعد از آن نشسته و دوباره به سجده می رویم و ذکر را تکرار می کنیم و پس از آن تشهد و سلام را می خوانیم.

احکام روزه

فایده روزه : تقوا ، صبر ، پاکی و پارسایی

نیت روزه : شب اول ماه رمضان برای تمام ماه نو هرشب ماه رمضان برای فردای آن نیت می کنیم .

باطل کننده های روزه

۹ چیز روزه را باطل میکند: خوردن و آشامیدن، دروغ بستن بر خدا و پیامبر و جانشینان پیامبر (علیهم السلام)، رساندن غبارغلیظ به حلق، فروبردن تمام سردرآب، باقی ماندن بر جنابت تا اذان صبح و قی کردن

موارد دیگر باطل کننده روزه

۱. کسی که غسل جنابت براو واجب است، اگر عمدا تا اذان صبح غسل نکند و یا اگر وظیفه اش تیمم است، عمدا تیمم ننماید، نمیتواند روزه بگیرد. البته اگر سهل انگاری کند و غسل نکند تا وقت تنگ شود در مورد غسل نکردن، معصیت کرده ، اما میتواند با تیمم روزه بگیرد و صحیح است.
۲. اگر کسی به علت عذری مانند بیماری نتواند روزه بگیرد و بعد از ماه رمضان عذر او برطرف شود و تا رمضان آینده عمدا قضای روزه را نگیرد، باید هم روزه را قضا کند و هم برای هرروزیک مد (۷۵۰گرم) گندم یا جو و مانند آنها به فقیر بدهد .
۳. اگر کسی روزه ی ماه رمضان را عمدا نگیرد، باید هم قضای آن را به جا آورد و هم کفاره بدهد . یعنی برای هر روز دو ماه روزه بگیرد یا به شصت فقیر طعام دهد (به هر فقیر یک مد) و این کار باید تا رمضان آینده انجام شود.
۴. اگر کسی به چیز حرامی روزه ی خود را باطل کند، مثلا دروغی را به خدا نسبت دهد کفاره ی جمع بر او واجب میشود. یعنی باید هر دو کفاره ی یاد شده را انجام بدهد. البته اگر هر دو برایش ممکن نباشد، میتواند هر کدام را که ممکن است، انجام دهد.

وظیفه ی شخص مسافر

کسی که به سفر میرود، اگر شرط های زیر را داشته باشد، باید نمازش را شکسته بخواند و نباید روزه بگیرد :

۱. رفتن او کمتر از ۴ فرسخ شرعی (حدود ۲۲/۵ کیلومتر) و مجموعه ی رفت و برگشت او کمتر از ۸ فرسخ نباشد.
۲. بخواهد کمتر از ده روز در جایی که سفر کرده بماند. پس کسی که میخواهد ده روز و بیشتر در محلی که سفر کرده، بماند، باید نمازش را کامل بخواند و روزه اش را هم بگیرد.
۳. برای انجام کار حرام سفر نکرده باشد. مثلاً اگر به قصد ستم به مظلوم یا همکاری با یک ظالم در ظلم او سفر کند، باید روزه اش را بگیرد.
۴. اگر فرزند با نهی پدر و مادر به سفری برود که آن سفر بر او واجب نبوده، باید نماز را تمام بخواند و روزه اش را بگیرد.

✓ آیا آمپول و سرم روزه را باطل می کند؟ آمپول داخل عضلانی خیر اما داخل وریدی و

سرم بله

حد ترخص

مسافتی است که مسافر باید از آنجا به بعد نمازش را شکسته بخواند یا روزه را افطار کند. این فاصله حدود ۱۳۵۰ متری بعد از آخرین خانه های شهر یا روستا است یعنی فاصله ای که اذان شنیده نمی شود یا در و دیوار شهر مشخصاً رویت نمی گردد. (محل نصب تابلوی حد ترخص)

احکام وضو

مواردی که داشتن وضو لازم است

۱. مس قرآن
۲. نماز های واجب به جز نماز میت

۳. طواف خانه خدا

۴. برای سجده و تشهد فراموش شده (اگر بین آن ها وضو باطل شده باشد)

شرایط آب و ظرف وضو

۱. آب وضو پاک باشد (نجس نباشد)

۲. آب وضو مباح باشد (غصبی نباشد)

۳. آب وضو مطلق باشد (مضاف نباشد)

۴. ظرف آب وضو مباح باشد

۵. ظرف آب وضو طلا و نقره نباشد

شرایط کیفیت وضو

۱. رعایت ترتیب

کارهای وضو بدین ترتیب باید انجام شود:

✓ شستن صورت

✓ شستن دست راست

✓ شستن دست چپ

✓ مسح سر

✓ مسح پای راست

✓ مسح پای چپ

اگر ترتیب اعمال وضو بهم بخورد وضو باطل است.

۲. رعایت موالات (بین اعمال وضو فاصله نیفتد)

شرایط اعضای وضو

۱. اعضای وضو در موقع شستن و مسح باید پاک باشد.
۲. اگر چیزی بر اعضای وضو باشد (اعضای شستن) که از رسیدن آب به آن جلوگیری کند، یا بر اعضای مسح است، هر چند از رسیدن آب جلوگیری نکند، برای وضو باید برطرف شود.
۳. خطوط قلم خودکار و لکه‌های رنگ و چربی و کرم در صورتی که رنگ بدون جرم باشد، مانع وضو نیست، ولی اگر جرم داشته باشد (روی پوست را گرفته) باید بر طرف شود.

انواع شک در وضو

۱. شک دارد وضو گرفته یا نه : باید وضو بگیرد.
۲. در بین نماز شک کند وضو گرفته یا نه: نماز باطل است، باید وضو گرفته و نماز را از سر بگیرد.
۳. پس از انجام نماز شک کرده که نماز را با وضو خوانده یا نه : نماز خوانده شده، صحیح است ولی برای نمازهای بعدی باید وضو بگیرد.
۴. یقین به انجام وضو داشته است (وضو گرفته) ولی شک می‌کند وضویش باطل شده یا نه (مثلاً نمی‌داند حدثی از او سر زده یا نه): به شک اعتناء نمی‌شود. (بنابر صحت وضو می‌گذارد)

وضوی ارتماسی

وضوی ارتماسی آن است که انسان صورت و دستها را به قصد وضو در آب فرو برد و یا آنها را در آب فرو برده و به قصد وضو بیرون آورد.

نحوه انجام : به قصد وضو صورت را از پیشانی در آب فرو برد و یا دست را به نیت وضو از آرنج در آب فرو برد و تا موقعی که آنها را از آب بیرون می‌آورد و ریزش آب تمام می‌شود به نیت وضو باشد.

وضو جبیره ای

باند ، پانسمان یا پمادی که روی زخم وجود دارد را جبیره گویند . اگر باز کردن جبیره سخت نیست و آب برای زخم مضر نیست باید آن را باز کرد و وضو گرفت . در غیر اینصورت باید

۱۰
اطراف زخم را بشوییم و مستحب است روی جبیره را مسح کنیم . اگر امکان کشیدن دست تر روی زخم نیست و جبیره نجس است باید پارچه پاکی روی آن بگذاریم و دست تر روی آن بکشیم.

تیمم

روی خاک ،سنگ ،کلوخ و گرد و غبار می شود انجام داد.

در چه صورت می توان به جای وضو یا غسل تیمم کرد؟

۱. اگر آب در دسترس نباشد.
۲. در صورتی که انجام وضو و یا غسل مشقت و سختی زیادی در پی داشته باشد.
۳. هنگامی که آب فقط به مقدار حفظ جان موجود باشد.
۴. هنگامی که وقت کافی برای انجام وضو و یا غسل وجود نداشته باشد.

مراحل انجام تیمم

مرحله اول: به جا آوردن نیت تیمم

مرحله دوم: کف دو دست بر چیزی که تیمم بر روی آن صحیح است، زده شود.

مرحله سوم: کف دو دست از جایی که موی سر می روید، به تمام پیشانی و دو طرف آن تا بالای ابرو و بینی کشیده شود

مرحله چهارم: در این مرحله باید کف دست چپ را بر تمامی پشت دست راست کشیده و سپس کف دست راست را بر تمامی پشت دست چپ بکشید.

غسل

انواع غسل

۱. واجب : حیض ، میت ، جنابت

۲. مستحب : جمعه

نحوه انجام غسل

غسل ترتیبی : در غسل ترتیبی باید به نیت غسل، نخست سر و گردن، و سپس نیمه ی راست بدن از گردن تا کف پا و دست راست و بعد نیمه ی چپ بدن از گردن تا کف پا و دست چپ را بشوید.

غسل ارتماسی : در غسل ارتماسی باید آب در یک لحظه، تمام بدن را بگیرد. پس باید به نیت غسل ارتماسی در آب فراوانی مانند استخر فرو رود.

✓ غسل ارتماسی را هنگام روزه واجب نمی شود انجام داد.

✓ اگر در غسل ترتیبی ندانیم کدوم قسمت را شسته ایم باید دوباره به صورت کامل غسل کنیم.

✓ اگر مقداری از سمت چپ را نشسته ایم ، فقط سمت چپ را باید شست.

✓ اگر مقداری از سمت راست را نشسته ایم ، باید همان مقدار در سمت راست را شست و بعد از آن سمت چپ را کامل شست.

✓ اگر مقداری از سر و گردن را نشسته ایم باید آن مقدار را شست و بعد از آن سمت راست و چپ را شست.

خمس و زکات

زکات به نه چیز و خمس به هفت چیز تعلق می گیرد.

موارد زکات

غلات: گندم، جو، خرما و کشمش

دامها: شتر، گاو و گوسفند

سکه ها: طلا و نقره (در صورتی که با آن ها معامله شود . طلای خانم ها مورد زکات نیست مگر اینکه به صورت ذخیره ای باشد).
موارد فوق در صورتی واجب می شوند که به حد نصاب برسند.

زکات فطره

کسی که موقع غروب شب عید فطر بالغ و عاقل و هشیار است و فقیر نیست باید برای خودش و کسانی که نانخور او هستند، هر نفر به میزان تقریبی ۳ کیلوگرم گندم یا جو یا خرما یا برنج و مانند اینها به مستحق بدهد. اگر پول یکی از اینها را هم بدهد، کافی است.

موارد خمس

همه ی کسانی که از طریق کار، درآمدی کسب میکنند، $\frac{1}{5}$ آنچه را باقیمانده، به عنوان خمس پس از صرف هزینه های سالانه ی زندگی خود و خانواده، باید بپردازند.

انواع مطهرات

زمین ، آب ، آفتاب ، اسلام

✓ زمین اگر خشک و پاک باشد ، اشیائی که نجس باشند مانند پا را تمیز می کند به شرط اینکه آن نجاست بوسیله راه رفتن از بین برود.

✓ استحاله یعنی از حالتی به حات دیگر درآمدن مانند تبدیل شی نجس به پاک.

انواع آب

آب مضاف : یعنی ناخالص مانند آب میوه (چیز نجس را پاک نمی کند)

آب مطلق : خالص است مانند باران و آب چشمه

آب راکد : آبی که از زمین نجوشد و باران نیست اما از نوع مطلق است.

آب کر : ۳۸۴ کیلوگرم

آب قلیل : کمتر از ۳۸۴ کیلوگرم و در حال جوشش و حرکت نباشد.

✓ آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند ، نجس می شود . اما آب کثیر در صورتی نجس می شود که رنگ و مزه آن عوض شود.

✓ شک در چیز نجس : نجس می شود شک در چیز پاک : پاک است

انواع اتصال به امام جماعت

۱. اگر امام در سجده بود ، صبر می کنیم تا امام قیام کند و به او اقتدا می کنیم.
 ۲. اگر امام در رکعت دوم بود ، رکعت اول را با رکعت دوم امام می خوانیم و رکعت دوم را فرادا می خوانیم.
 ۳. اگر امام در رکعت سوم بود ، سریع اقتدا می کنیم و اگر بدانیم یا احتمال بدهیم وقت داریم تا حمد و سوره را بخوانیم ، می خوانیم و اگر بدانیم یا احتمال بدهیم وقت نداریم ، حمد و سوره را نمی خوانیم و همراه امام نماز را به جا میاوریم و همان یک رکعت برایمان حساب می شود.
 ۴. اگر امام رکعت چهارم بود ، مانند مورد بالا با این تفاوت که وقتی امام در حال تشهد و سلام است تجافی می کنیم تا امام تشهد و سلام را بخواند بعد از آن قیام می کنیم و رکعات بعد را فرادا می خوانیم.
 ۵. اگر امام در تشهد بود ، صبر می کنیم تا امام قیام کند .
- ✓ در همه رکعات می شود به امام اقتدا کرد اما امام باید در حال قرائت یا رکوع باشد.

✓ تجافی یعنی هنگامی که یک رکعت از امام جماعت جا مانده ایم و امام در حال خواندن تشهد است ، حالت نیم خیز نشسته به طوری که انگشتان دست و پا روی زمین باشد.

نکات دیگر

- ✓ تسبیحات اربعه : (سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ)
- ✓ تسبیحات حضرت زهرا (س) : ۳۴ بار الله اکبر/ ۳۳ بار الحمد لله/ ۳۳ بار سبحان الله
- ✓ آیه ای که بعد از سلام می خوانیم : (إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا)
- ✓ اگر وقت کافی برای خواندن کامل نماز نداشتیم می توانیم سوره (به جز حمد) وقنوت را حذف کرده و تسبیحات اربعه را یک بار بخوانیم.
- ✓ ترتیب یعنی مراحل نماز ، وضو و... به ترتیب انجام شوند مثلاً اول شستن صورت ، بعد شستن دست
- ✓ موالات یعنی پشت سر هم انجام دادن و فاصله ننداختن بین مراحل
- ✓ نماز عصر در نماز جمعه به صورت جماعت خوانده می شود (دو رکعت نماز جمعه به جای نماز ظهر است و نماز عصر را باید جداگانه به جا آورد)
- ✓ کوچکترین سوره قرآن : کوثر بلندترین سوره : بقره
- ✓ سوره ای که بسم الله الرحمن الرحيم ندارد : توبه
- ✓ سوره ای که دو تا بسم الله الرحمن الرحيم دارد : نمل
- ✓ ماه های حرام : محرم ، رجب ، ذی القعدة و ذی الحجه

✓ فرق اذان و اقامه : در اول اذان چهار بار «الله اکبر» گفته می شود اما در اقامه دوبار. در اذان «قد قامت الصلوه» گفته نمی شود، اما در اقامه پس از «حیّ علی خیر العمل» دوبار

«قد قامت الصلوه» گفته می شود.

در آخر اذان دو نوبت «لااله الاالله» گفته می شود، ولی در اقامه یک بار.

✓ غسل در ایام بیماری : به صورت ارتماسی یا تیمم

موفقیت شما داوطلب گرامی را از خداوند متعال

خواستارم

« مجد »

